

Μυρτιά αυτοάνοση

Στο λεωφορείο αποφεύγεις την επαφή του βλέμματος με το τζάμι. Σαν το κλαράκι της μυρτιάς λεπτή είσαι. Είσαι και βρόμικη, ζαρωμένη από αλλεπάλληλα στρώματα σκόνης της καθημερινότητας, όσο κι αν στο μυαλό σου βρέχει καταρρακτωδώς. Το λεωφορείο πάλι ξεκινάει. Άφιξη στο χώρο εργασίας. Ύστερα από λίγο, σε μικρή απρόβλεπτη ανάπαυλα, σημειώνεις: «Το να διδάσκουμε είναι πολιτική υπόθεση, αφού παίρνουμε θέση απέναντι σε θεμελιώδη ζητήματα κοινωνικού και πνευματικού χαρακτήρα. Η διδακτική πράξη λειτουργεί ως δοκιμασία, όπου ελέγχεται η ορθότητα των απόψεών μας, η δυνατότητά τους να εξελιχθούν υπό το πρίσμα της διαχρονίας και της συγχρονίας. Λυδία λίθος αποδεικνύεται συχνά η αυτοκριτική, η αποδοχή ή η αμφισβήτηση των απόψεών μας από εμάς τους ίδιους τα εξωγενή ερεθίσματα μπορεί να μας εκπλήσσουν ευχάριστα ή δυσάρεστα, να μας προβληματίζουν ποικιλότροπα, αλλά δεν παύουν να συνιστούν μόνο την πρώτη ύλη. Η επεξεργασία νέων δεδομένων προς νέες κατευθύνσεις είναι δική μας υπόθεση και εμφανίζεται σε διάφορες πτυχές της επικοινωνιακής δραστηριότητας με τους μαθητές, είτε αυτή εντάσσεται σε αμιγώς διδακτικά πλαίσια είτε όχι.» Έρχεται στη συνέχεια η ώρα, νύχτα, όπου η ημερήσια τάξη των προσωπείων καταρρέει. Πραγματοποιείς στη λεωφόρο του νου σου άτακτα χορευτικά βήματα- όσες φορές αντέξεις, αλλά η σημειακή ακαμψία είναι σχεδόν απρόσβλητη. Μονάχα όταν τα αισθήματα είναι πιστικά βαθιά, πιθανό να εμφανίζεται κάποια στιγμιαία αρμονία-κι αυτή με τις διαβαθμίσεις της. Έπειτα σε τραβάει από τα μαλλιά με λύσσα η αδηφάγα νωθρότητα μετά το δείπνο και η πρόβλεψη για την επόμενη μέρα. Μα θεραπεύεσαι, χορεύει ο νους με χάρη, γιατί θυμάσαι ότι κάποτε, έστω για λίγο, ισορρόπησες σ' ένα μαγικό

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

δάπεδο, όπου η δασκάλα ήταν θαμμένη. Η απομάγευση υποκύπτει έπειτα από εσένα: πέφτεις στο κρεβάτι μαγεμένη, και θεραπεύεσαι, για λίγη ώρα.

Asta na pane

Το φως σκοντάφτει. Γλιστράει στο μέταλλο της χοάνης και εξαφανίζεται απότομα. Κάθομαι και κοιτάω το γραμμόφωνο σαν υπνωτισμένη χωρίς να σκέφτομαι τίποτα. Χαζομάρα. Αφού πάντοτε κάτι σκεφτόμαστε. Μάλλον κάτι θυμήθηκα. Πώς απέκτησα το γραμμόφωνο; Να. Αυτό θυμήθηκα, το σκέφτομαι τώρα, και πιθανόν να το θυμηθώ πάλι κάποτε στο μέλλον, όταν η σκέψη μου δεν θα είναι απόλυτα βέβαιη ούτε για την μορφή ούτε για την ακρίβεια της μνήμης της.

Σε λύκειο στους πρόποδες του Ολύμπου ανταμώνσαμε με τη Μάγκντα. Ένα μεσημέρι, στα μέσα Οκτωβρίου, τα μισά παιδιά παίζανε «όνομα-ζώο-πράγμα», ενώ εγώ (η «καθηγήτρια») ολοκλήρωνα το λέγε-λέγε της ημέρας στα υπόλοιπα. Το καινούργιο κορίτσι ερχόταν από το Μόναχο, εκεί είχε βγάλει ελληνόφωνο δημοτικό και γερμανόφωνο γυμνάσιο. Μας συστήθηκε με γερμανική προφορά, κι όλοι οι μαθητές της τάξης αρχίσανε, αδιάκριτα φυσικά, να την περιεργάζονται. Πρώτα το σώμα: παχουλό, αλλά όχι παχύ, κάπως φαρδιά λεκάνη, τροφαντά οπίσθια. Στήθος μικρό. Τατουάζ στον καρπό του χεριού-ένας ιππόκαμπος. Μέτωπο πλατύ σαν ταψί, άσπρο σαν εσωτερικό φραντζόλας. Μύτη καμπουρωτή, με σκουλαρίκι. Αυτιά με κομπούς λωβούς, τρυπημένα. Μάτια θολά, πρασινωπά και μπλε, μάλλον μικρά, γλυκά κι ευκίνητα. Κι από μαλλιά; Κοντούλικά, κοκκινωπά, θαμνώδη όπως η ουρά του σκίουρου-εκείνη το είπε, μπερδεύοντας κάπως τη

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

γλώσσα της! Μου μιλούσε χρησιμοποιώντας ενικό και πληθυντικό ανακατεμένα. Το πρώτο της κείμενο περιείχε αποκλειστικά σχεδόν εκφράσεις λανθασμένες, *άστα να πάνε*, τα επόμενα ήταν απλώς γεμάτα από τη βροχερή ποίηση που έσταζε από τα μάτια της Μάγκντα. Γενικά, χαμογελούσε καλόκαρδα. Σε όποια κουβέντα μου, παρατήρηση, παραίνεση (δε διάβαζε, δεν έγραφε, δεν πρόσεχε, δε σημείωνε), σπανίως έψαχνε δικαιολογίες. Όποτε με έβλεπε σκεφτική

ή και ανήμπορη να αντιμετωπίσω πρακτικά το ζήτημα ενός *δίγλωσσου παιδιού με ιδιαιτερότητες*, αντιδρούσε με γκριμάτσες, -όχι με αυθάδεια, όχι με πίσω σκέψεις, αλλά με συγκατάβαση, σαν να 'λεγε «αφού έτσι είν' τα πράγματα, τι να κάνουμε;» Πρόσωπο-μάσκα γελαστής αντοχής, εκ φύσεως αστεία κι αδέξια. Σηκωνόταν απ' το θρανίο και παρέσερνε κασετίνες, κινητά τηλέφωνα, τετράδια και ό,τι άλλο. Άσε στη γυμναστική, ήτανε θαύμα αν κατάφερνε να πάρει τυχαία μια πάσα στο βόλεϊ, να βάλει καλάθι στο μπάσκετ, κι ας ήτανε για την ηλικία της ψηλή. Κοινωνική; Και ναι και όχι. Την κοροϊδεύανε, χαμογελούσε. Τη συμπαθούσανε, χαμογελούσε. Λυπότανε, χαμογελούσε. Ξεκαρδιζότανε, χαμογελούσε. Όταν τη ζόριζε κάποιος ή κάτι πολύ, κάποιες φορές θύμωνε, φώναζε, αλλά σύντομα της περνούσε. Έσκυβε το κεφάλι σαν να συναινούσε και συμπλήρωνε: «Ja, ja. Normal».

Μόνο στη μουσική έδειχνε προσήλωση. Συχνά έφερνε μαζί της μια κιθάρα, από παλιά ήξερε νότες, λίγο πιάνο, τα κατάφερνε στο σολφέζ. Με φωνή κολορατούρας, ακατέργαστη βέβαια, και χροιά σχεδόν παιδική, έπιανε το σι ύφεση πάνω από το πεντάγραμμο χωρίς ποτέ να 'χει ασχοληθεί συστηματικά με φωνητική, πέρα απ' τα στοιχειώδη που προλάβαινα να τους κάνω στη χορωδία. *Τέτοια μάτια γαλανά, σαν το πέλαγο μεγάλα*. Με τονισμούς αλά Ζάρα Λεάντερ, με σκούρο τζιν παντελόني, κόκκινο T-shirt και ενστικτώδη νοσταλγία, η φιλοξενούμενη από το Μόναχο στο λύκειο Πλαταμώνα το τραγούδησε στη σχολική συναυλία κι έσκισε. Στις πρόβες το

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

μελέτησε με ενδιαφέρον. «Was ist das?» «Παλιό τανγκό. 1944. Ταιριάζει στη φωνή σου». Βαρκούλες, μάγισσες και ναυάγια, βραδιές με πονηριά και θλίψη, βράχια, καρδιές, λιμάνια. Ήλιος. Καράβι. Με κοίταζε. Ναι; Normal, την καθυσύχαζα. Καμιά φορά, στην αρχή της προετοιμασίας μας, έβαζα μπρος την κασέτα: «Κόψε το τσιγάρο, είσαι προικισμένη, παραβλέπεις ένα σπουδαίο δώρο της φύσης, φθείρεις τις χορδές σου, κυρίως πλήττεις την υγεία σου». Μηδέν στο πηλίκο. Η Μάγκντα κάπνιζε κρυφά στο διάλειμμα και φανερά στο σπίτι. Όταν άκουγε για σπουδές μουσικής, πετούσε τα τσιγάρα στα σκουπίδια,

υποσχόταν χαμηλόφωνα ότι θα μάθαινε καλά ελληνικά, θα τελειώνει το σχολείο, θα επέστρεφε στη Γερμανία, θα πήγαινε στο ωδείο, θα μελετούσε και θα υπήκουε ευλαβικά στις συμβουλές των δασκάλων. Την επόμενη μέρα, βέβαια, ξανά τα ίδια. Άστα να πάνε. Τα χείλη άνοιγαν μόλις, σε υποψία χαμόγελου, κουνούσε το κεφάλι σαν να αρνιόταν κάτι ευγενικά, με ρωτούσε «δηλαδή σε λίγο θα είμαι πια βραχνή, κυρία;», και χωρίς να περιμένει φυσικά απάντηση έφερνε το τσιγάρο της στο στόμα, αθώα και ήρεμα. Λάτρευε να τραγουδάει, απλά, σαν να ανέπνεε. Στη λέξη «υγεία» έμενε απαθής. Έτσι κι εγώ σταμάτησα τη νουθεσία.

Κι εμμονική. Με τι; Με την έμμηνο ρύση. Μόλις είχε μάθει την έκφραση, την επαναλάμβανε με ποικιλία τρόπων. Λες και επρόκειτο είτε για μυστήριο της φύσης, φαινόμενο αξιοπερίεργο, είτε για προάγγελο μεγάλων και θαυμαστών αλλαγών στη ζωή της, είτε απλώς για βάσανο που της έσπαγε τα νεύρα, πριν ακόμη αρχίσει να το υφίσταται. Δικαιολογημένα, θα μου πεις. Είχε κλείσει τα δεκαέξι, και η περίοδος ακόμη απύουσα. Στις ελληνογερμανικές συζητήσεις μας, όλο για κάποιους γιατρούς μού μιλούσε, πότε στην Κατερίνη πότε στη Λάρισα, ότι σκόπευε να πάει για εξετάσεις με την κηδεμόνα της (θεία της προφανώς, ή κάτι τέτοιο, ποτέ δε μου το ξεκαθάρισε αυτό), η οποία εμφανίστηκε μια φορά, ενημερώθηκε ότι η Μάγκντα κόντευε να ξεπεράσει το όριο απουσιών κι ούτε ξαναφάνηκε. Η μάνα ήταν

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

κάτι περίπου άυλο, σαν σύμβολο, σε κωμόπολη έξω απ' τη Θεσσαλονίκη. Ο πατέρας εντελώς άυλος, ένα σκέτο όνομα, κάπου στο Μέλανα Δρυμό, *άστα να πάνε*.

Στα αποτελέσματα του Ιουνίου, όταν έμαθε οριστικά ότι θα έμεινε στην ίδια τάξη, ήρθε απροειδοποίητα στο σπίτι μου. Κουβαλούσε ένα τυλιγμένο ακαθόριστο αντικείμενο, δώρο για μένα, αλλά δε με άφησε να το ξετυλίξω, το κρατούσε σφιχτά πάνω της συνέχεια. Με παρακάλεσε να το ανοίξω αφού εκείνη θα είχε φύγει. Ζήτησε την άδεια να καπνίσει για μια ακόμη φορά μπροστά μου. Μου ανακοίνωσε πως θα μετακόμιζε με τη θεία στη Θεσσαλονίκη, στη μάνα, σε διαμέρισμα με δικό της δωμάτιο. Normal. Έσβησε το

τσιγάρο της και ήρθε πολύ κοντά στο πρόσωπό μου, σαν να προσπαθούσε να διακρίνει μια χαραμάδα, έναν χρωματισμό. Ήρθε πολύ πολύ κοντά μου, ακούμπησαν τα στήθη μας και τα μαλλιά μας με τρόπο *αδόκιμο*. «Δηλαδή σε λίγο δε θα έχω πια φωνή, κυρία;» Την κοίταξα κι εγώ, άφωνη. Μου έδειξε το δώρο που μου είχε φέρει. «Ομιλούσα μηχανή», πρόφερε με σχετική δυσκολία κι έφυγε αμέσως. Άνοιξα το πακέτο. Ένα γραμμόφωνο. *Ομιλούσα μηχανή*, επανέλαβα μόνη μου. Ακούγοντάς με να το λέω, η σκέψη μου έχασε πάλι τη μορφή της, και ψάχνοντάς την γρήγορα κατάλαβα πως αναφερόταν στη σχέση της με τις παιδαγωγικές θεωρίες και τις απόψεις για τις *ιδιαιτερότητες*.

Λίγες βδομάδες αργότερα χτύπησε το τηλέφωνό μου πολύ αργά το βράδυ. Μου φάνηκε ότι δεν άκουγα καλά. Η Μάγκντα έκλαιγε. Ρώτησα αν είναι καλά. «Nein». Ρώτησα για τη μητέρα, για τη θεία, για το διαμέρισμα. «Nein», ξανά. Κι έκλεισε. Κοίταξα τον αριθμό τηλεφώνου στην οθόνη, η κλήση ήταν απόρρητη. Όσες φορές κι αν επιχείρησα να επικοινωνήσω μαζί της στη συνέχεια, το κινητό της ήταν κλειστό.

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

Κάτι μου λέει ότι η Μάγκντα ζει κοντά στη θάλασσα. Κι ας είναι αδύνατο να το επιβεβαιώσω. *Τέτοια μάτια γαλανά.* Κι ας ήτανε θαμπά και ακαθόριστα. Η Μαγδαληνή Καρπίδου με την εξαιρετική φωνή είχε μάτια μεγάλα σαν το πέλαγος, τόσο φωτεινά και ικανά, ώστε να μπορούν γρήγορα να φθίνουν και να βουλιάζουν. Πώς γίνεται όμως αυτό; Είναι *δόκιμο*; Αμέ. Είναι. Sicher. Ganz genau.

Δεν είμαι βέβαιη για το ποιο τραγούδι θα 'θελα να ακούσω αυτή τη στιγμή. Δεν ξέρω καν αν θα ήθελα να ακούσω κάτι τώρα, ούτε έχω να βάλω πλάκα στο γραμμόφωνο. Το μετακινώ από το γραφείο, επιστρέφω στη θέση μου. Μένω κάμποση ώρα με το γραμμόφωνο στην αγκαλιά μου. Αφήνω τη σκέψη μου όπου θέλει να πάει. Επίσης τα στήθη, τα μαλλιά μου, τα αφήνω στο γραμμόφωνο. Στη βελόνα,

στις αυστηρές γωνίες, στο βαθύ άνοιγμα του χωνιού. Όπου θέλουν, όπου τους αρέσει, άστα να πάνε.

Καβαλάρης σαν τον άνεμο

Στη θεία Ελένη από το σόι της μαμάς, που μένει στην Άνω πόλη, ταιριάζει πολύ η ανημπόρια. Όπως της ταιριάζει και η προσπάθεια να στηριχτεί στις παλάμες, να δώσει ώθηση στα πέλματα, να σφίξει την κοιλιά, να πατήσει και να σηκωθεί από το πάτωμα, μήπως και συναντήσει εκείνο που θα την ξαφνιάσει ή έστω θα της γνέψει με συμπάθεια. Ξέρει το λεξιλόγιο της ζωγραφικής και τις εφαρμογές του. Διαβαθμίζει τα χρώματα με τρόπο αναμενόμενο, αλλά ξέρει να το κάνει και μη ισορροπημένα. Και παράταιρα. Ζωγραφίζει προοπτικά και α-προοπτικά. Ανάλογα με τις απαιτήσεις του πελάτη. Σχεδιάζει μια καθαρή κούπα στο αυτί του ανοιξιιάτικου δέντρου, το ήσυχο προφίλ του γείτονα μπερδεμένο με τη δική της μουσελίνα, πατάτες βραστές πάνω στην Αγία Τράπεζα. Ξέρει κι από αγιογραφία-Προδοσία, Ευαγγελισμό, Σταύρωση και βάλε, η τεχνική που κατέχει με μάτια κλειστά, καλύτερα απ' οτιδήποτε. Καλή ζωγράφος, με γούστο, χωρίς εξάρσεις-ανάλογα με τις απαιτήσεις του πελάτη. Φειχίστρια (λίγο) με τα υλικά αντικείμενα, το ξύλο, το γυαλί, τις αγγειογραφίες, φυλάει κι ένα πορτρέτο-ντοκουμέντο του καμμένου, κλειστού και απαρατήρητου συζύγου της- χωρίς χρονοτριβές τής πέθανε. Τη σπρώχνει κι η ξαδέρφη καμιά φορά, και τότε στ' αλήθεια καλλωπίζεται, τα μαλλιά της πάντως να τα μαζέψει δε μπορεί, πετάνε, άσε που δε συμπαθεί και πολύ τα κομμωτήρια.

Τελευταία απέκτησε και ιδιότητα- δημοτική σύμβουλος που εκλέχτηκε καταχρηστικά, αναίτια ίσως για ορισμένους (εν πάση περιπτώσει εκλέχτηκε) με την αποστολή να σουλουπώσει ή και να δοξάσει το εργαστήρι τέχνης της πόλης, ανάλογα. Να διευθύνει, να διδάξει, να διακοσμήσει την αίθουσα του δημαρχείου με πίνακες- παραγγελίες· αντιμετωπίζει πλέον σοβαρά το δυσβάσταχτο

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

ενδεχόμενο να ζωγραφίσει τις χιονισμένες στέγες και τις κορδωτές
αχλαδιές που πλαϊσιώνουν τη μητρόπολη, για να ολοκληρωθεί ο
κύκλος αισθητικής αγωγής συμβούλων, επισκεπτών και πολιτών, κι

όλα αυτά γιατί; ανεβοκατεβάζει το λαιμό της κάθε φορά που κάποια
ανυπότακτη φωνή μέσα της τη ρωτάει γιατί- γιατί πεθαίνουν, ας
πούμε, πριν ακόμη πεθάνουν οι άνθρωποι, γιατί αερίζεις με τόση
σπουδή τα σεντόνια και τις μαξιλαροθήκες, αφού κοιμάσαι
αγκαλιάζοντας τα δικά σου χέρια, γιατί φωνάζεις δυνατά «μένω στο
γηροκομείο» όταν περνάνε τα λεωφορεία με στριγγλιές έξω απ' την
πόρτα και μετά γιατί ψιθυρίζεις την ίδια φράση στη σιωπηλή
θαλπωρή και χαϊδεύεις τον αυχένα σου λέγοντας «έλα γριούλα μου,
έλα, μπογιάτισε λίγο ακόμη, θα σου φορέσω αργότερα τα κοσμήματά
σου να σε βγάλω βολτούλα» γιατί Στο μεταξύ το μυαλό της
παραπέμπει μηχανικά στην ημερομηνία τάδε, αίσθηση δείνα,
κατάστιχο γεννημένο από κατάστιχα. Και τι να ζωγραφίσει;
Λιοντάρια, αετούς και πέρδικες, μπουχτισμένους και παλιούς; Ίσως;
Παύση.

Καταπίνει και μπεκροπίνει λίγο.

Ζωγραφίζει «Εκείνον». Τον ιπότη, καλέ, της μακρινής φωλιάς της
μνήμης της.

Ίσως «Εκείνος» να έχει πια γίνει ρεύμα αέρος και να την κλωτσήσει
στο δρόμο, μαζί με τη λίγδα απ' τις κονσέρβες (έτσι ήταν πάντα της,
κοκαλιάρα κι ασταθής). Ίσως όμως και να μπει ο άνεμος στο σπίτι με
τα μωσαϊκά, τα μαρμάρια και ξύλινα πατώματα, τις σκανταλιάρες
σκάλες, και να ιππεύει την κυρία Ελένη στο διηνεκές, στο σπίτι, με
τους αντικριστούς πολυγωνικούς καθρέφτες και τα τυφλά παράθυρα.
Κι ως τότε, αυτή ακατάπαυστα εξακολουθεί. Να ζωγραφίζει εκείνες,
εκείνα, εκείνους. Αγκαλιά με τους πελάτες τους. Με ή χωρίς
απαιτήσεις. Ανάλογα.

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

Η γλώσσα και το σπίτι

Με το χέρι σπρώχνει τα πορτοκάλια και το χρυσόχαρτο. Πάλι σταμάτησε. Η γυαλάδα τής φέρνει μπροστά της μια φωταγία απατηλά χριστουγεννιάτικη.

Το σπίτι είναι μεγάλο κι ο χρόνος τρέχει. Η Άννα σκέφτεται καθώς καθαρίζει. Σταματάει στιγμές ή λεπτά όταν οι σκέψεις που σχηματίζονται σαν επιγραφές μπροστά της είναι ιδιαίτερα δυσάρεστες. Κι αν είναι τρομακτικά δυσάρεστες, τότε κρέμεται μεταξύ ουρανού και γης σε μια κατάσταση που δεν μπορεί να βρει όνομα, όταν ανακληθεί έπειτα από κάποια ώρα.

Έχει μανία με τη ορθογραφία της τάξης, σε όλα. Ούτε τρυπούλα στα ρούχα, ξένα ή δικά της. Αδιάφορο αν αυτό θα είναι αιτία καθυστέρησης της δουλειάς, οφείλει να ρυθμιστεί. Να ραφτεί- με περίσκεψη, βέβαια, γιατί το ράψιμο στο χέρι δεν είναι παρά πρόχειρη λύση, προσωρινή, το ύφασμα εύκολα μπορεί να επανέλθει στην προηγούμενη φάση. Τρύπα. Έστω χαραμάδα που επιτρέπει αμυδρά την όψη του δέρματος. Παρακμή.

Άνοιξε η πόρτα και μπήκε ο Ισίδωρος. «Βγάλε τα παπούτσια σου μπροστά στην πόρτα». Τα 'βγαλε σιωπηλός. Αχ, το χειμώνα θα είσαι μόνος σου, η καρδιά της μάτωσε και τη δάγκωσε φίδι. Να μείνει για πάντα αυτό το καλοκαίρι, ευχήθηκε η Άννα. Να σταματούσε καρφωμένο στο τζάμι, στο παράθυρο, σαν σκάλισμα, σαν μουντζούρα, σαν δαχτυλιές. Ή σαν λουλουδάκι με νερομπογιές. Από πάνω ακούστηκε χείμαρρος το πιάνο.

Η Άννα και τα συναφή ιδεολογήματα.

Ο καθρέφτης είχε παράπονο αγιάτρευτο. Δεν τον έβλεπε ποτέ. Μα τι να 'κανε η έρημη. Αλλιώς δεν γινόταν.

Η κυρία είχε άλλες έγνοιες. Προβληματισμούς. Όχι προβλήματα...πορβλήματα. Πορδές με αστισμούς είχε.

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

Η Άννα έψαχνε απεγνωσμένα να βρει λίγη δύναμη μπροστά στις
υπαρξιακές κρίσεις της κυρίας. Έκανε το σήμα του σταυρού, με το

ζόρι. Δυσκολεύτηκε πολύ όμως. Στο σύνολο της ζωής της, στο διάβα
αυτής της κοινότατης υπόθεσης, ζήτημα αν μπόρεσε να τον κάνει
ολοκληρωμένα μια φορά. Μπα, δε νομίζω. Ούτε μια φορά.

Μες σε μικρές βαρκούλες μπλε ζωγραφιστές περνούν τα χρόνια. Κατά
την κλάση του, ο ορίζοντας σχηματίζει αντίστοιχες βαρκούλες.
Μικρές πάντα. Φτωχά ταπεινωμένα πράγματα. Του πεζοδρομίου.
Όνειρα και γκόμενοι του πεζοδρομίου. Ψυχές του πεζοδρομίου.
Πραματάκια μικρά, καφεδάκι για την Άννα λοιπόν. Και τσάι. Όχι
τσαγάκι. Είχε μείνει λίγη αντίσταση ακόμη, ώστε να μην πει το τσάι
«τσαγάκι». Και κυρίως οι μυρωδιές των λουλουδιών, που από τύχη
επιβιώνουν στα πάρκα της πόλης. «Παναγία μου. Μάνα μου». Το
άνθος τής κλέβει μια ψίχα ειλικρίνεια καθώς αυτή περνάει από δίπλα.
Πέρασε δηλαδή, άνοιξη, προ ετών.

Άνοιξε η πόρτα έντονα, γιατί όταν έχεις ανοιχτά λίγη πόρτα και λίγο
παράθυρο κάνει ρεύμα και πιθανό να ανοίξουν διάπλατα. Αυτό λοιπόν
το ρεύμα είναι ελπιδοφόρο. Αλλά σαν αποτσιγάρο άσχημο μπροστά
της, τώρα, στο τασάκι, αυτή η πανσέληνος στο όνειρο χθες. Γιατί
ήταν κακιά πανσέληνος κακού ονείρου. Η Άννα θέλει να την
ξεκολλήσει, να πάει στα τσακίδια. Αυτή όμως καρφώνεται. Πάγωσε
κι έμεινε. Σαν τατουάζ. Το τατουάζ της ημέρας. Σαν μάγγανο είναι,
σαν το μάγγανο του πηγαδιού, η πολύ κακή ανάμνηση, ακούς τον ήχο
της, σαν βήχα σπασμένο σε οκτώ κομμάτια, σε κάθε κίνηση που
κάνουν τα έρμα τα μέλη. Του σώματος.

Πεντάρφανη Άννα. Πεντάρφανη, λέει το απορρυπαντικό. Παρέα της
κάνει.

Με το κορμί μαντίλι ιπτάμενο, το ελαφρύτερο μαντίλι του κόσμου,
ξεσκονίζει. Σκόνη ψηλή και βεργολυγερή, πώς να τηνε προλάβει; Πού
να προλάβει η ζωή να κρατήσει ένα λειψανάκι ξύλου, ξυλαράκι από
το χέρι της, από τον αγκώνα της, απ' τη λεκάνη της που πάντα

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

φοβάται μήπως χτυπήσει και ραγίσει. Θυμάται τότε που έπεσε από τη σκάλα που είχε ανέβει να καθαρίσει τη βιβλιοθήκη. Δύο σπασμένα φτερά τα χέρια της ράπισαν τον αέρα, ή τα ράπισε εκείνος, και έσκασε σαν σακί στο πάτωμα σπάζοντας το κρυστάλλινο βάζο και τα αγαματάκια που βρίσκονταν γύρω. Τρέμει πια κάθε φορά που ανεβαίνει στη σκάλα. Αν ξαναπέσει και σπάσει βάζα και αγαματάκια, Κύριος οίδε τι την περιμένει από πλευράς κυρίας. Εφιάλτης. Ένα ένα κόβει κομματάκια από την καρδιά της για να ζήσει. Αν σταματήσει να κόβει τα κομματάκια, θα πεθάνει.

«Πού να τα θυμάται κανείς, στα βαθιά μονοπάτια του ύπνου του χρόνου. Παλιοί καιροί, ασπρομάλληδες, αράχνες αόρατες και πάχνη στα τζάμια...» μονολογούσε η μαμά της κυρίας ανακατεύοντας το φασκόμηλο.

Διαθέτει κι η Άννα δυο γραμμάρια γνώση για το τι σημαίνει πάχνη στα ματοτσίνορα.

Ζωντανή νεκρή οικιακή νεκρή. Γη νεκρική. Από μικρή, νεκρική.

Δεν αγαπάει τη γλώσσα. Η γλώσσα εξοντώνει την ψυχή. Το σπίτι, μεγάλο, τρέχει προς το χρόνο.

"Arbeit macht frei. Πέντε σκίτσα εν ώρα υπηρεσίας",
Λίνα Μπασούκου

Σημειωτόν μαρς!

Μια Κυριακή βγήκες βράδυ στο δρόμο, ντυμένη ρετρό. Ασχημη πόλη, άπρροικη, φεγγάρι από κρασί. Στην κουβέντα με τους φίλους σου τρυπούσες μετωνυμίες. Ώρες μετά τεμαχίστηκες στο ντιβάνι, η εσάρπα βούλιαξε στην αχυρένια κλίνη... ενώ από δίπλα οργίαζαν σκυλάδικα, και το ρεπό σου είχε ολοκληρωθεί. Πέσε, άμοιρη, ακούστηκε η μαγεύρισα: γείρε να νεκρωθείς κι αύριο πάλι θα ζημερώσει ο Θεός τη μέρα φρέσκια κι ολοζώντανη και γυαλιστερή σαν πλατινένια. Απ' τον τοίχο σε αγναντεύει της μάνας σου η μάσκα, με τα χρόνια το αίγιμά της αμβλύνεται και γίνεται ωχρότερη. Φάνηκε η μάνα σου μ' ένα κερι: «Παιδί μου, να υπακούς στα αφεντικά σου και στο θάνατο. Δεν ξεχνάει, κι ας αργεί καμιά φορά. Δέσε χαρά μου την κορδέλα σου... Φύλαξε το τσουρέκι σου για την επαύριο...Και μια μέρα, η κλωστούλα που μας κρατάει δεμένους με το σύννεφο θα σπάσει, και θα γίνουμε βροχή.» Μακρύ σεντόνι γεμάτο διαρροές -αίμα περιόδου- και καπάκι το όνειρο: ένα ιλιγγιώδες τρένο με πόρνες που γελάνε, με τα μέλη του σώματος κατακερματισμένα σε κάθε πλάνο χωριστά, με πράσινες καστόρινες ζακέτες χαρακτηριστικές, μέσα από τούνελ κι επαναστατικά τραγούδια· χόρευαν τάνγκο και σπούδαζαν ιστορία της τέχνης στην προηγούμενη ζωή. Κάτι συμβαίνει πάντα στο όνειρο και στιλβώνει την κραυγή στη σιφονιέρα. Αχ όχι, μη με διώξετε, κύριε... υπάκουη θα γίνω, κυρία, θα φιλώ τα κατουρημένα απόκρυφά σας στοργικά μέχρι να μου πλησιάσουν γόνατα και χείλη.

Χρόνια ήθελα να φύγω. Ξέρεις, να ντυθώ νωρίς ένα πρωί κι έπειτα να φύγω. Και πάντα έβλεπα την ηττημένη κόρη της μάνας μου και την ηττημένη γύρη της αύρας μου και της αυλής μου να σκάβουν τον τοίχο και να μου λένε: ΟΚ να ανοίξεις την πόρτα, αλλά πού να πας, μωρέ κοπέλα;